

1. In de ontmoeting met de heilige God besef je je zonde

Toen ik me verdiepte in dit bijbelgedeelte, bleef ik haken bij vers 18. De weduwe in Zarfath maakt iets vreselijks mee: haar zoon wordt ziek en ze ziet hem onder haar handen wegglijden... Hij is dood... Hij is gestorven, haar enige zoon!

En wat zegt ze dan tegen Elia? Vers 18: 'Hoe heb ik het nu met u, man Gods? Bent u bij mij gekomen om mijn ongerechtigheid in herinnering te brengen en om mijn zoon te doen sterven?'

Ik dacht: hoe komt het dat deze vrouw, als deze ramp haar overkomt, meteen denkt dat het met haar zonde te maken heeft? 'Bent u bij mij gekomen om mijn ongerechtigheid in herinnering te brengen...'

Maar ik las daarover een stukje in een oude bijbelverklaring van Alfred Edersheim. Edersheim leefde aan het einde van de 19e eeuw en was een Messiasbelijdende Jood. Eerst laat hij zien hoe deze vrouw, samen met Elia en met haar zoon en met andere mensen, een tijdlang heeft geleefd in het wonder. In een tijd van grote hongersnood zorgde God Zelf ervoor dat er elke dag toch weer meel in de pot was, en olie in de kruik. Het was er altijd weer. God was zó dichtbij, zo tastbaar aanwezig... Deze vrouw beseft: 'Ik leef op heilige grond...'

En dan schrijft Edersheim het volgende: 'Er was een lange tijd van gelukkige rust in dat huis in Zarfath, waar God elke dag de tafel dekte. Toen werd haar zoon ziek, "totdat er in hem geen adem overbleef". Er is iets in het onmiddellijke contact met het Goddelijke, dat ons onze zonde in herinnering brengt, juist door het contrast tussen Hem, de heilige God en ons, zondige mensen. Het gevolg is dat wij het gevoel hebben dat we onmogelijk voor God kunnen staan zonder gestraft te worden.'

Juist die tastbare aanwezigheid van de heilige God heeft bij deze vrouw de herinnering bovengebracht aan zwarte bladzijden in haar levensboek. En als dan die ramp gebeurt, als haar zoon overlijdt, dan is dat het eerste wat ze denkt: 'Dat komt vast door mijn zonden!' En het lijkt alsof ze zegt: 'Man van God, was u er maar níét geweest! Ik kán dit niet! Ik kán niet leven in de nabijheid van de heilige God!'

Die reactie is niet vreemd. Ook op andere plekken in de Bijbel komen we mensen tegen die zo reageren. In Jesaja 6 krijgt de profeet Jesaja een visioen: hij ziet de hoge God op Zijn troon zitten. Serafs, dat zijn engelen, vlogen in Zijn nabijheid en ze riepen: 'Heilig, heilig, heilig is de HERE van de legermachten, heel de aarde is vol van Zijn heerlijkheid!'

Wat is dan de reactie van Jesaja, in vers 5? Hij zegt: 'Wee mij, want ik verga! Ik ben immers een man met onreine lippen en woon te midden van een volk met onreine lippen. Mijn ogen hebben namelijk de Koning, de HERE van de legermachten, gezien.'

En het is ook waar, het is terecht, die reactie. Dat blijkt uit het vervolg. Er staat in vers 6: 'Maar één van de serafs vloog naar mij toe, en hij had een gloeiende kool in zijn hand, die hij met een

tang van het altaar had genomen. Daarmee raakte hij mijn mond aan en zei:

Zie, deze heeft uw lippen aangeraakt. Zo is uw misdaad van u geweken en uw zonde verzoend.'

In de ontmoeting met de heilige God besef je je eigen ónheiligheid, je zonde, je tekortschieten. We komen het ook in het Nieuwe Testament tegen. In Lukas 5 lezen we over de wonderbare visvangst. De hele nacht hebben de discipelen gevist en niets gevangen. Maar dan geeft Jezus bevel om toch de netten uit te zetten, en ze vangen zóveel vis, dat er twee vissersboten voor nodig zijn, die allebei zó vol zijn dat ze bijna zinken. En dan staat er in Lukas 5: 8: 'Toen Simon Petrus dat zag, viel hij neer voor de knieën van Jezus en zei: Here, ga weg van mij, want ik ben een zondig mens.'

Het kán niet samengaan: die heiligheid van God, de HERE van de

hemelse legermachten, en onze zonde, onze ongerechtigheid. Vandaag hebben we het Heilig Avondmaal gevierd. En misschien heb je dat vandaag ook wel ervaren, dat gevoel van kleinheid: 'Wie ben ik, zondig mens, dat ik mag zitten aan de tafel die door God Zelf gedekt is?'

Afgelopen donderdag hadden we een voorbereidingsavond voor deze Avondmaalszondag. En bij die bijeenkomst hadden we het over heiligheid.

Wanneer ervaar je nou Gods heiligheid? Dat is verschillend: de één ervaart het thuis, bij het lezen uit de Bijbel, bij het bidden, bij het knielen. De ander ervaart het in de natuur, de natuur die je zo kan overweldigen: de zee, of het bos, of de bergen. Weer een ander ervaart het in een grote kathedraal, in de stilte, of vooral in muziek.

Het kan zomaar zijn dat het heilige je laat huiveren... Wie ben ik, zo klein, zo nietig... Ik ben maar een mensje...

2. Maar de heilige God is ook een genadige God!

Die weduwe, daar in Zarfath, groeide op in een omgeving waarin afgoden werden vereerd, zoals Baäl. En afgoden kennen geen genade.

Geen wonder dat ze meteen het idee heeft dat God haar straft. Dit is de wraak van God...

Elia ontkent het ook niet. Inderdaad, God kán straffen. Maar Elia weet wél van Gods genade! En daarom legt hij zich niet neer bij de dood van deze jongen. Hij zegt: 'Geef mij uw zoon.' Hij vraagt deze moeder om het dode lichaam af te staan. In feite een daad van overgave. En de moeder geeft hem het lichaam van haar kind.

Elia draagt het de trap op, naar boven, naar zijn eigen kamer. Dat is niet voor niets. Elia is hier de vertegenwoordiger van de God van Israël. Zijn kamer is als het ware aan die God gewijd. Het is niet voor niets dat die kamer bóven is. Elia draagt de jongen naar boven, als het ware naar God toe. Hij brengt de jongen in de nabijheid van de HERE.

Elia krijgt hier het karakter van een Middelaar, een Bemiddelaar tussen die wanhopige moeder en de almachtige God. In feite krijgt Elia hier de trekken van Jezus. Hij legt het lichaam van de jongen

op zijn eigen bed. En drie keer strekt hij zich over dat lichaam uit. Het getal drie verwijst in de Bijbel altijd naar God. De serafs in Jesaja 6 roepen niet voor niets drie keer: 'Heilig, heilig, heilig.' En in de zegen, uit Numeri 6, de zegen zoals we die elke zondag meekrijgen, wordt drie keer de naam van de HERE genoemd: 'De HERE zegene u en Hij behoede u, de HERE doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig, de HERE verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede.' Later zal Jezus Zelf opdracht geven om te dopen in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, God in drie gestalten, de Drie-enige.

Drie keer strekt Elia zich uit over de jongen, zoals Jezus uitgestrekt hangt aan het kruis. Elia ligt daar, tussen de jongen en God. Hij roept tot God: 'HERE, mijn God, laat toch de ziel van dit kind in hem terugkeren.'

En het wonder gebeurt! Vers 22 en 23: 'De HERE luisterde naar de stem van Elia en de ziel van het kind keerde in hem terug, en het werd weer levend. Elia nam het kind op, bracht het vanuit het bovenvertrek naar beneden in huis, en gaf het aan zijn moeder. Toen zei Elia: Zie, uw zoon leeft.'

Dit huis, van die weduwe in Zarfath, is gevuld met de heiligheid van God. Het is een heiligheid die wij als mensen niet kunnen verdragen. Het is een heiligheid die onze schuld naar de oppervlakte brengt. Het is een heiligheid die ons herinnert aan de straf op de zonde, zoals die al gold in het paradijs, waar God het zei tegen Adam en Eva: 'Op de dag dat jullie eten van de verboden boom, zul je sterven.' Het loon op de zonde is de dood.

3. Dankzij de Middelaar is er nieuw leven!

En toch... dankzij de Middelaar is er leven, nieuw leven! Elia laat hier zien wat Jezus komt doen, eeuwen later. Jezus heeft Zich als het ware uitgestrekt over de dode mensheid. Zo heeft Hij ons, als dode mensheid, tot leven gewekt, nieuw leven! Maar anders dan bij Elia ging dat wel ten koste van Hemzelf. Het kostte Hem alles, Zijn eigen leven.

Jaren geleden las ik op Teletekst een bericht uit Argentinië. Daar was een meisje gaan spelen in het open veld, vlakbij een dorp. Maar ze werd aangevallen door een zwerm bijen. Ze schreeuwde het uit van angst en pijn. Niemand hoorde haar gillen. Niemand, behalve de hond. De hond van het gezin, een grote hond, die hoorde haar wel en rende naar haar toe. Instinctief strekte die hond zich uit over dat meisje. Toen de mensen uit het dorp het meisje misten en ze op zoek gingen, vonden ze haar in het veld, met de hond over haar heen. De hond was dood, maar het meisje leefde.

Zoals de hond zich uitstrekte over dat kind, zo strekte Jezus Christus Zich uit over deze wereld, over ons, over jou en mij. Zo heeft Hij ons gered, ten koste van Zijn eigen lichaam, Zijn eigen bloed. Vandaag hebben we dat geproefd in de tekenen van brood en wijn.

De heiligheid van de hoge God, blinkend in majesteit, zou voor ons de dood kunnen betekenen. Maar dankzij de Middelaar, Jezus Christus, betekent Gods heiligheid voor ons juist: nieuw leven!

Zoals bij die zoon van de weduwe in Zarfath: hij kreeg nieuw leven dankzij de macht van de Allerhoogste, dankzij de liefde en genade van de heilige God.

In het *Reformatisch Dagblad* van 27 mei stond een artikel over de kerk in Oekraïne. Het is een interview met Grigorij Manoukya, evangelist van een niet-geregistreerde baptistengemeente in Kamjanske, een stad in oosten van Oekraïne, in de regio Charkiv, een streek die vorig jaar vanaf februari tot de herfst bezet werd gehouden door de Russen.

Evangelist Manoukyan merkt wat de oorlog doet met mensen. Opeens is de dood heel dichtbij. Opeens denk je als mens na over de dingen die hoger zijn dan jijzelf. En dat brengt mensen bij God. Manoukyan zegt dit: 'Voor de oorlog gingen er ongeveer honderd

mensen naar onze kerk. Nu zijn er wekelijks tweehonderd tot driehonderd mensen, soms zoveel dat er geen plaats meer is voor de laatst binnen gekomenen.

Naar schatting is 80 procent van de kerkgangers van niet-kerkelijke afkomst. Op zaterdagmorgen houden we bijbelstudie met hen. De aanwezigen mogen vragen stellen en daarvan wordt veel gebruik gemaakt. De gretigheid om Gods Woord te horen en te lezen is groot. We zijn heel blij met de Bijbels en lectuur die de stichting *Friedenstimme* levert. We kunnen de vraag niet bijhouden. "Van de ene op de andere dag zijn we allemaal zendeling geworden", zei iemand in onze gemeente. Tijdens de diensten komen er mensen tot geloof. Ze lopen naar voren, gaan op de knieën, belijden hun zonde en vertrouwen op Jezus. In een dienst kwamen er zes mensen op die manier naar voren. Precies daarna hoorden we een harde knal. Er was een raket juist buiten de kerk neergekomen. Gelukkig waren er geen mensen getroffen. Een buurman van me, die voorheen ongelovig was, kwam naar de zondagse samenkomsten. Hij zei: "Ik moest hier zijn. God is hier aanwezig."

Ik heb een dergelijke openheid voor het Evangelie nog nooit gezien, ook niet in de jaren '90, toen ons land vrij werd. We bidden dat God ons kracht geeft om dit werk te blijven doen.

Een vriend van me, die een winkel had, heeft zijn bedrijf gesloten en evangeliseert nu zes dagen per week. "Het geld komt later wel," zei hij. "Deze kans krijg ik nooit meer." Dat heeft mij bemoedigt. Veel mensen zijn bang en wanhopig en zijn op zoek naar zekerheid. Aan deze openheid voor het Evangelie komt een keer een einde, maar we weten niet wanneer. We werken zolang het nacht is.'

Dat interview heeft me geraakt. Want je ziet hier dat mensen komen in dat hoogspanningsveld tussen leven en dood. En dat dat hen brengt in de sfeer van Gods heiligheid. Zoals die buurman die dat zegt: 'In jullie dienst is God aanwezig.' En daar, in de sfeer van Gods heiligheid, gaan mensen naar voren en belijden hun zonde. Dat is niet toevallig.

Maar ze grijpen ook de kans om een nieuw leven te beginnen, dankzij de Middelaar Jezus Christus. God zij dank grijpen ze die kans! En als jij hier zit en je hebt die kans nog niet gegrepen: doe het! Geef je over aan Jezus Christus, begin een nieuw leven met Hem!

Vandaag bracht God ook ons in dat hoogspanningsveld van Zijn heiligheid. We mochten het Heilig Avondmaal vieren. In dat hoogspanningsveld van Gods heiligheid kan de zonde niet langer bestaan. Maar dat hóéft ook niet. Want de Middelaar, Jezus Christus, heeft Zich uitgestrekt over deze wereld. Hij heeft voor al onze zonden de hoogste prijs betaald. Het is volbracht! Vertrouw op Hem, helemaal! Laat Hem nooit los, ook al wordt er aan alle kanten aan je getrokken. Besef hoe bevoorrecht je bent om Hem te mogen kennen.

En als je leven door de diepte gaat, net als in Oekraïne, weet dan dat er in Gods nabijheid altijd nieuw leven is. Nieuw geestelijk leven. Al wordt de wereld om je heen één grote puinhoop, door oorlog, of door de klimaatverandering, of door criminaliteit, of wat dan ook. Voor jou is er nieuw leven, hier op aarde, en voor eeuwig in het Koninkrijk van God. Dat jongetje in Zarfath is een teken, een teken van God trouw, van Zijn genade en Zijn liefde. Niet de ongerechtigheid van zijn moeder is bepalend voor zijn toekomst. Maar de liefde van zijn Vader, zijn hemelse Vader. De hemelse Vader die ook zijn aardse moeder nieuwe hoop geeft, een nieuwe toekomst.

De heilige God, blinkend in luister, is er niet op uit om je af te rekenen op je verleden. Hij gaf Zijn Zoon om je leven te geven, nieuw leven, voor de toekomst.

Amen.